

**QUICKSCAN WET
NATUURBESCHERMING:
AANLEG NELSON
MANDELAPARK
ROTTERDAM**

ATKB

voor natuur
en leefomgeving

QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING: AANLEG NELSON MANDELAPARK ROTTERDAM

Kenmerk: 20222137/rap01
Versie: 1
Datum: 21-02-2023

Auteur: I. (Ilse) Cameron
Projectleider: D.D. (Daphne) Heuzen
Veldwerk: D.D. (Daphne) Heuzen
Kwaliteitscontrole: P. (Peter) Schep
Opdrachtgever: KuiperCompagnons B.V.
Van Nelleweg 3042
3044 BC Rotterdam

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

© ATKB voor natuur en leefomgeving. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding.
Foto's: ATKB, tenzij anders vermeld.

ATKB ASSEN
STATIONSSTRAAT 29C
9401 KW ASSEN

ATKB MIDDELHARNIS
PRINS BERNHARDLAAN 147
3241 TA MIDDELHARNIS

ATKB WAARDENBURG
KOEWEISTRAAT 7
4181 CD WAARDENBURG

ATKB ZOETERMEER
LOUIS BRAILLELAAN 100
2719 EK ZOETERMEER

KVK 27 1771 40
BTW NL 8076 36 757B01
IBAN NL53 RABO 0160177529

INHOUD

1.	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Wet natuurbescherming	1
1.3	Overige gebiedenbescherming	3
1.4	Doel	3
1.5	Kwaliteitsborging	3
1.6	Leeswijzer	4
2.	Plangebied	5
2.1	Huidige situatie	5
2.2	Werkzaamheden en toekomstige situatie	6
3.	Methode quickscan	7
3.1	Opzet onderzoek	7
3.2	Literatuuronderzoek	7
3.3	Veldonderzoek	7
4.	Resultaten literatuur- en veldonderzoek	10
4.1	Flora	10
4.2	Broedvogels cat. 1 t/m 4	10
4.3	Broedvogels cat. 5	11
4.4	Overige broedvogels	11
4.5	Vleermuizen	12
4.6	Grondgebonden zoogdieren	13
4.7	Zeezoogdieren	14
4.8	Amfibieën	14
4.9	Reptielen	14
4.10	Vissen	15
4.11	Vlinders, libellen en overige ongewervelden	15
4.12	Samenvatting resultaten	15
5.	Effectenanalyse en maatregelen	17
5.1	Broedvogels cat. 1 t/m 4	17
5.2	Broedvogels cat. 5	17
5.3	Overige broedvogels	17
5.4	Vleermuizen	19
5.5	Aanvullende maatregelen (t.a.v. zorgplicht en pioniersoorten)	19
6.	Gebiedenbescherming en houtopstanden	20
6.1	Natura 2000	20
6.2	Overige gebiedenbescherming	21
6.3	Houtopstanden	22
7.	Conclusies en aanbevelingen	23
7.1	Soortenbescherming	23
7.2	Gebiedenbescherming	23

I. INLEIDING

I.1 AANLEIDING

De initiatiefnemer is voornemens om een nieuw stadspark (Nelson Mandelapark) aan te leggen in de Maashaven te Rotterdam. Hiervoor zal een deel van de Maashaven worden gedempt. Om te bepalen of de voorgenomen plannen (mogelijk) leiden tot een overtreding van de vigerende natuurwetgeving, is een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd.

I.2 WET NATUURBESCHERMING

1.2.1 SOORTENBESCHERMING

Algemeen

Via de Wet natuurbescherming (Wnb) is de bescherming van diverse inheemse planten en dieren in Nederland vastgelegd. Naast de algemeen geldende zorgplicht voor alle in het wild levende planten en dieren (artikel 1.11 van de Wnb), geldt voor een aantal soorten een aanvullend beschermingsregime. Deze aanvullend beschermde soorten zijn onderverdeeld in drie groepen, namelijk:

- vogels (artikel 3.1, alle soorten uit de Europese Vogelrichtlijn);
- overige strikt beschermde soorten, waaronder soorten uit de Europese Habitatrichtlijn (artikel 3.5, dit betreffen o.a. vleermuizen);
- nationaal beschermde soorten, waaronder soorten uit de Rode Lijst (artikel 3.10).

Het is volgens de Wnb niet toegestaan om (het leefgebied van) beschermde soorten aan te tasten. Dit is vastgelegd middels verbodsbepalingen: activiteiten die schadelijk zijn voor beschermde dier- en plantsoorten zijn verboden¹.

Vrijstelling binnen provincie Zuid-Holland

Provincies hebben de bevoegdheid om middels een provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten in het kader van bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkeling. In het geval van de provincie Zuid-Holland worden de volgende nationaal beschermde soorten vrijgesteld: bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker, bastaardkikker, aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, veldmuis, vos, wezel, woelrat. (bron: Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland, d.d. 9 november 2016).

Voorzorgsmaatregelen

Een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb is soms te voorkomen door (voorafgaand aan de werkzaamheden) voorzorgsmaatregelen te treffen. Deze voorzorgsmaatregelen zijn gericht op het behoud van de functionaliteit van de groeiplaats van flora en de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaats van

¹ In artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming wordt meerdere malen gesproken over het verbod tot **opzettelijke** handelingen (o.a. opzettelijke doding, verstoring en vernieling). Binnen de Wet natuurbescherming omvat de term 'opzettelijk' tevens voorwaardelijk opzet, waardoor (evenals onder de voormalige Flora- en faunawet) een groot aantal handelingen onder de verbodsbepalingen vallen. In verband met de leesbaarheid wordt de term 'opzettelijk' in voorliggende rapportage niet meer aangehaald. Uiteraard wordt dit (in de situaties waarvoor dit van toepassing is) wel bedoeld.

fauna. Daarnaast voorkomen de voorzorgsmaatregelen de negatieve gevolgen van een activiteit op individuen (o.a. doding en verwonding).

Ontheffingsplicht

Een ontheffingsplicht (artikel 3.3, 3.8 en 3.10 uit de Wnb) is van toepassing als een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb niet kan worden voorkomen door het nemen van voorzorgsmaatregelen.

Het is mogelijk om met een goed onderbouwd projectplan een ontheffing aan te vragen bij de desbetreffende provincie (in de provincie Zuid-Hollandis de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) de uitvoerende instantie). De provincie (het bevoegd gezag) toetst de aanvraag vervolgens aan drie criteria:

- Voldoet het planvoornemen aan één van de in de wet genoemde belangen?
- Is een 'andere bevredigende oplossing' mogelijk?
- Doet de ontheffing afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort?

1.2.2 BESCHERMING NATURA 2000-GEBIEDEN

Via de Wnb is tevens de bescherming van Natura 2000-gebieden vastgelegd. De Wnb stelt dat het verboden is om zonder vergunning van Gedeputeerde Staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

Voor projecten die een significant negatief effect kunnen hebben op de doelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd en is een vergunningaanvraag noodzakelijk.

Naast plannen in of nabij Natura 2000-gebieden, kunnen ook plannen op grotere afstand van Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten op kwalificerende habitats en/of soorten tot gevolg hebben:

- Plannen kunnen (ook op relatief grote afstand van Natura 2000-gebieden) nadelige effecten hebben door toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitats binnen Natura 2000-gebieden. Een toename van meer dan 0,00 mol N/ha/jr vraagt om een nadere ecologische beoordeling van de gevolgen.
- Plannen kunnen een negatief effect hebben op (leefgebied van) kwalificerende soorten buiten een Natura 2000-gebied, waardoor nadelige effecten optreden op de doelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied. Dit kan het geval zijn wanneer het foerageergebied van een kwalificerende soort van een Natura 2000-gebied binnen het plangebied ligt. Effecten op het foerageergebied kunnen leiden tot afname van aantallen binnen het Natura 2000-gebied (bijvoorbeeld bij bruine kiekendief, kleine zwanen, ganzen).

1.2.3 BESCHERMING HOUTOPSTANDEN

Volgens artikel 4.2 Wnb is het verboden een houtopstand buiten de bebouwde kom geheel of gedeeltelijk te vellen zonder melding bij het bevoegd gezag. Bovendien geldt een herplantplicht. Een houtopstand bestaat uit 10 are of meer of is een rijbeplanting van meer dan 20 bomen en moet aan een aantal voorwaarden voldoen. Voor een aantal gevallen geldt een uitzondering, bijvoorbeeld voor houtopstanden op erven, fruitbomen voor productie of grienden en hakhout (zie voor de volledige lijst art. 4.1 van de Wnb).

Voor houtopstanden binnen de bebouwde kom is de Wnb niet van toepassing, maar geldt het beleid van de gemeente waarbinnen de projectlocatie gelegen is.

I.3 OVERIGE GEBIEDENBESCHERMING

Binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen was dit de EHS) geldt het 'Nee, tenzij'-beschermingsregime. Significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN (per saldo) is niet toegestaan, tenzij sprake is van een groot openbaar belang en er geen alternatieven zijn. De wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN zijn onder andere bodemkenmerken, landschappelijke waarden en natuurwaarden. Eventuele schade moet worden gemitigeerd, of (indien mitigatie niet mogelijk is) worden gecompenseerd. In provincie Zuid-Holland geldt voor NNN geen toetsing aan externe werking.

Naast de bescherming van het NNN zijn in sommige provincies tevens overige gebieden vanwege hun natuurwaarden ruimtelijk beschermd, zoals weidevogelgebieden (ook wel belangrijke weidevogelgebieden, weidevogelleefgebieden en weidevogelkerngebieden genoemd) of strategische reservering natuur. Binnen dergelijke gebieden geldt doorgaans (evenals het geval is voor het NNN) het Nee, tenzij-regime.

I.4 DOEL

De quickscan is een verkennende toets om na te gaan of door uitvoering van de voorgenomen plannen mogelijk overtreding van de Wnb (soortenbescherming en bescherming Natura 2000-gebieden) of overige gebiedenbescherming optreedt. Het doel van de quickscan is geformuleerd in enkele onderzoeksvragen:

Onderzoeksvragen t.a.v. soortenbescherming:

- S1. Welke Wnb-beschermde soorten maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie en directe omgeving?
- S2. Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermde soorten?
- S3. Is aanvullend ecologisch onderzoek naar één of meerdere soorten noodzakelijk²?
- S4. Welke voorzorgsmaatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen?
- S5. Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing van de Wnb aan te vragen?

Onderzoeksvragen t.a.v. gebiedenbescherming:

- G1. Ligt het plangebied in of nabij een Natura 2000-gebied, binnen het NNN of binnen overige beschermde natuurgebieden?
- G2. Kunnen negatieve effecten op beschermde gebieden bij voorbaat worden uitgesloten?
- G3. Is een toetsing aan de gebiedenbescherming (voortoets, passende beoordeling en/of Nee, tenzij-toets) of houtopstanden noodzakelijk?

I.5 KWALITEITSBORGING

De quickscan is uitgevoerd door een ervaren ecooloog van ATKB. De ecooloog voldoet aan de definitie die Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) hanteert van een ter zake kundige voor het opstellen van toetsingen aan de Wnb. Daarnaast is ATKB aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB); een brancheorganisatie voor groene adviesbureaus.

² In sommige gevallen kan de aanwezigheid van beschermde soorten op basis van een quickscan niet worden uitgesloten. Dit aangezien sommige beschermde soorten met een eenmalig veldbezoek lastig zijn waar te nemen of enkel in een bepaalde periode van het jaar waarneembaar zijn. Als met de quickscan de aanwezigheid van deze soorten niet valt uit te sluiten, kan een aanvullend ecologisch onderzoek noodzakelijk zijn.

I.6 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 is een beschrijving van het plangebied weergegeven en de uit te voeren werkzaamheden opgenomen. In hoofdstuk 3 wordt de methode, waarop een quickscan soortenbescherming wordt uitgevoerd, beschreven. Hoofdstuk 4 gaat in op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten. In hoofdstuk 5 worden globaal de effecten bepaald van het plan op de soorten die (mogelijk) gebruik maken van het plangebied, en welke maatregelen nodig zijn in het kader van de Wet natuurbescherming. Hier worden ook beknopt maatregelen voorgesteld om zorgvuldig te handelen ten aanzien van beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt kort beargumenteerd of een toetsing aan de gebiedenbescherming noodzakelijk is. In hoofdstuk 7 worden (middels beantwoording van de onderzoeksvragen uit paragraaf 1.4) de conclusies en aanbevelingen uit voorliggend rapport op een rij gezet.

2. PLANGEBIED

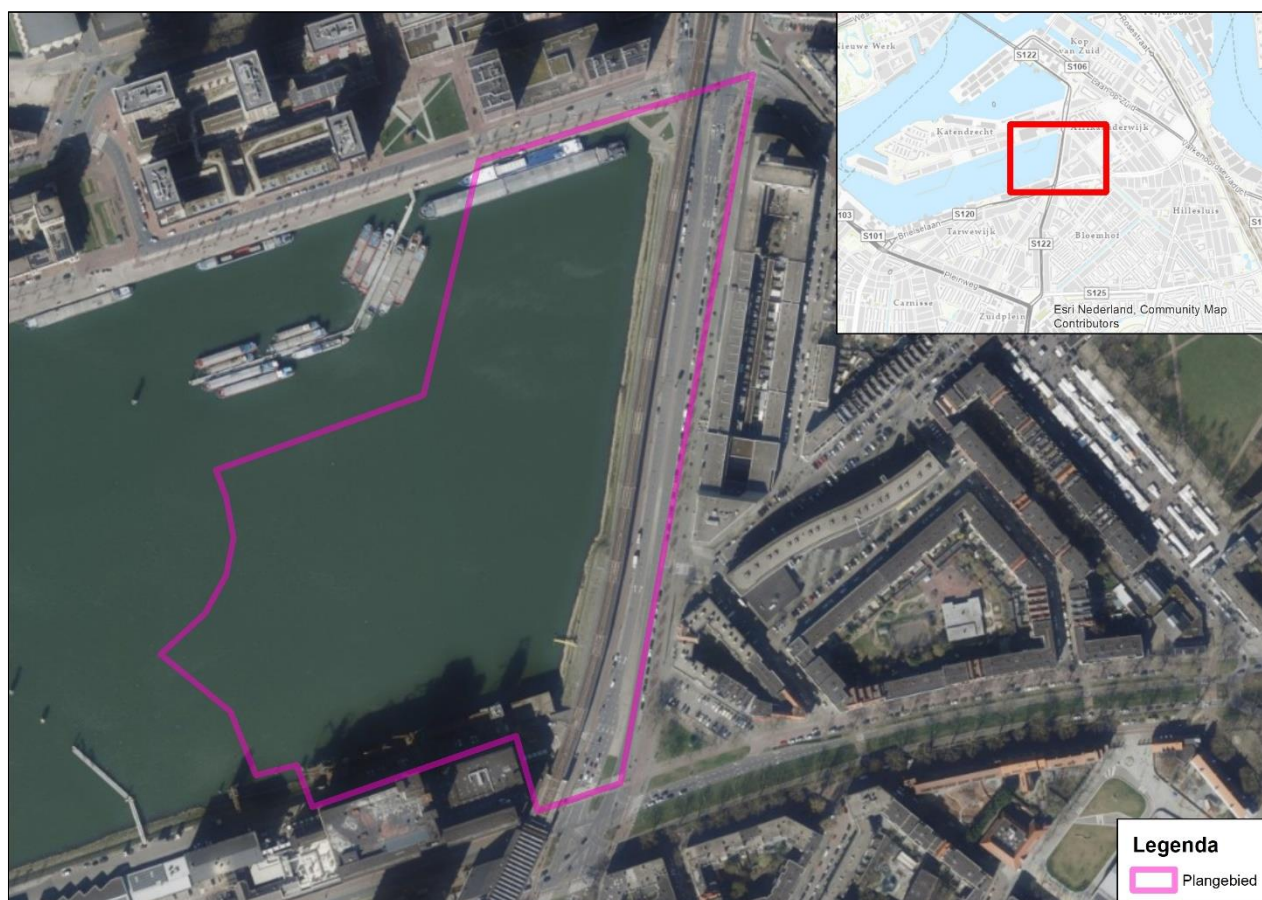
2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het plangebied betreft een deel van de Maashaven (oostzijde) en naastgelegen kades, waaronder de straat Maashaven Oostzijde, in Rotterdam (Figuur 1). In de omgeving liggen bedrijfs-, fabrieks- en kantoorpanden (van ca. 9 verdiepingen hoog), woningen, een metrolijn- en station, en andere havens vloeiend uit de rivier Nieuwe Maas, zoals de Rijnhaven. De gebouwen zijn geen onderdeel van het plangebied.

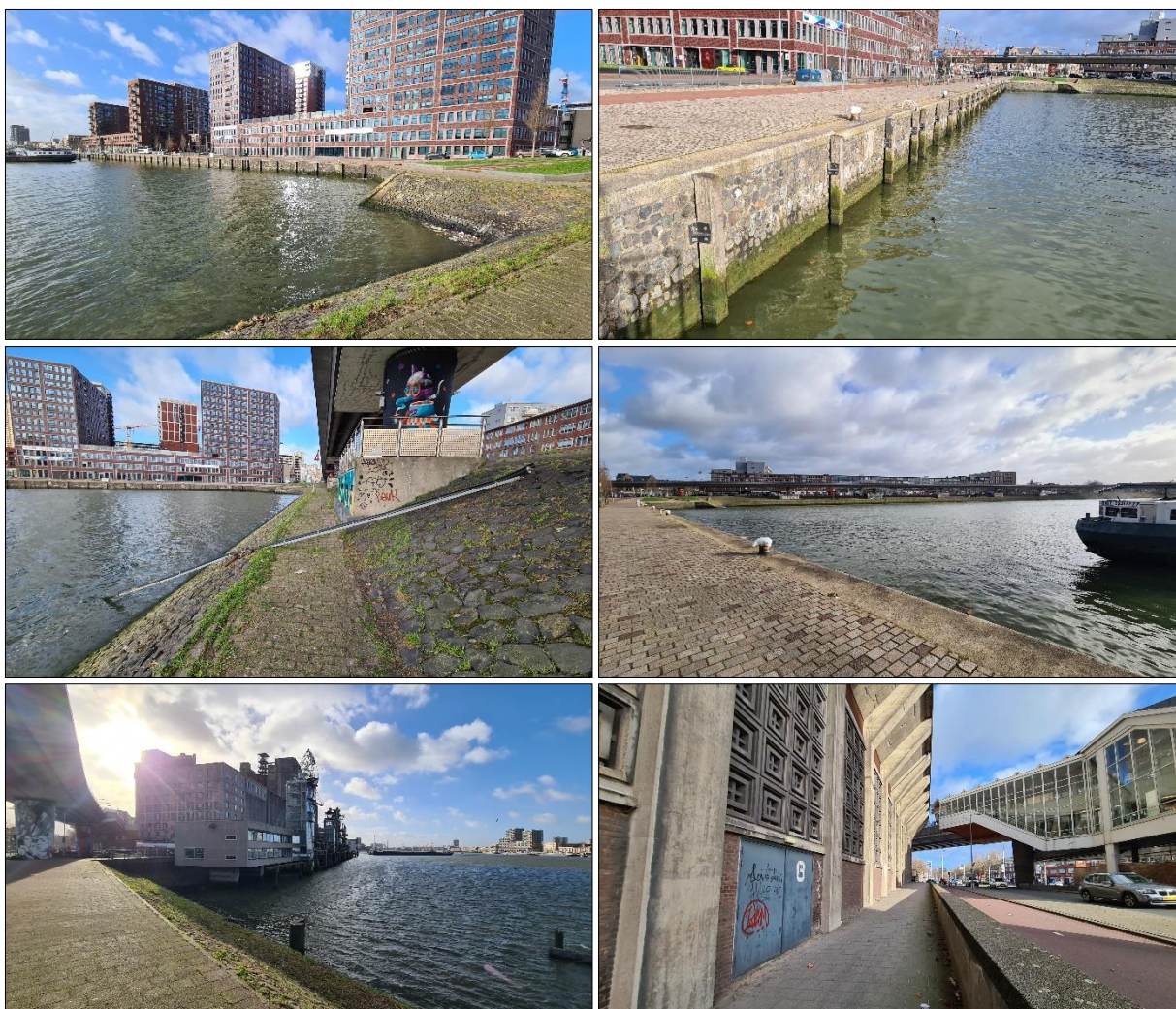
De oevers en kades zijn verhard. Met name aan de oostoever is tussen de stenen begroeiing aanwezig. In de noordoosthoek zijn kleine oppervlaktes gras aanwezig. Langs de Maashaven Noordzijde en de Maashaven Oostzijde zijn jonge bomen in rijbeplanting aanwezig. De bebouwing aan Maashaven Noordzijde en Maashaven Oostzijde is opgetrokken uit baksteen en heeft een spouwmuur. Aan de Maashaven Zuidzijde is de bebouwing overwegend betonconstructie.

Op de kade zijn op meerdere plekken dozen met rattengif aanwezig. Onder de metrorails en bij de fabriekshallen zijn netten aanwezig om broedvogels te weren.

Figuur 2 toont een impressie van het plangebied.

Figuur 1. Globale ligging plangebied.

Figuur 2. Huidige situatie plangebied. Foto's van 30 januari 2023. Linksboven: Maashaven Noordzijde en noordoosthoek plangebied. Rechtsboven: kade aan Maashaven Noordzijde. Linksmidden: kade/oever Maashaven Oostzijde en metrobaan (links in beeld Maashaven Noordzijde, rechts in beeld bebouwing aan Maashaven Oostzijde). Rechtsmidden: zicht op Maashaven Oostzijde vanaf de kade Maashaven Noordzijde. Linksonder: zicht op Maashaven Zuidzijde vanaf de kade Maashaven Oostzijde. Rechtsonder: bebouwing aan Maashaven Zuidzijde.

2.2 WERKZAAMHEDEN EN TOEKOMSTIGE SITUATIE

Het planvoornemen is de aanleg van een stadspark, het Nelson Mandelapark. Hiervoor zal een deel van de Maashaven worden gedempt. De gebouwen blijven behouden en onaangetast. De planning is om mei 2023 te beginnen met het dempen van de Maashaven.

Een nadere invulling en planning van de werkzaamheden of een ontwerp van het Nelson Mandelapark zijn op moment van schrijven niet bekend bij ATKB.

3. METHODE QUICKSCAN

3.1 OPZET ONDERZOEK

Een quickscan Wet natuurbescherming (onderdeel soortenbescherming) is een eenmalige beoordeling van het plangebied, waarin globaal wordt gekeken naar aanwezige en te verwachten (beschermde) soorten. Hiertoe worden een literatuur- en veldonderzoek uitgevoerd.

Er wordt tijdens de quickscan een volledige beoordeling van het plangebied als leefgebied voor beschermde soorten uitgevoerd. Een quickscan is echter geen volledig ecologisch onderzoek naar alle mogelijk voorkomende soorten, in de daarvoor geschikte perioden van het jaar. Hierdoor is een quickscan vaak niet voldoende als onderbouwing van een eventuele aanvraag voor een ontheffing op de Wet natuurbescherming. Indien uit de quickscan echter blijkt dat geen noodzaak bestaat tot nader onderzoek of een ontheffing, is een quickscan een afdoende ecologische onderbouwing voor het bevoegd gezag. Dit geldt ook als de quickscan onderdeel vormt van de ruimtelijke onderbouwing van een bestemmingsplan.

De bevindingen uit de quickscan Wet natuurbescherming zijn 5 jaar geldig, tenzij het gebied in de tussentijd dermate is gewijzigd dat er ander biotoop is ontstaan. Een (nader) onderzoek naar beschermde soorten uit de Habitatrichtlijn is 3 jaar geldig.

3.2 LITERATUURONDERZOEK

Het literatuuronderzoek heeft tot doel een beeld te krijgen van (eventueel) aanwezige Wnb-beschermde soorten in (de omgeving van) het plangebied.

Voor het literatuuronderzoek is gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF); dit is de meest complete databank in Nederland met verspreidingsinformatie van flora en fauna. Ten aanzien van flora en fauna is een zoekgebied van circa 5 kilometer rondom het plangebied gehanteerd. De NDFF is geraadpleegd op 27 januari 2023. Hierbij zijn waarnemingen tot 10 jaar terug ingezien.

Aangezien ook de NDFF niet volledig is, is tevens gebruik gemaakt van informatie uit overige beschikbare vakliteratuur (o.a. Sovon, Vogelbescherming, Ravon, Zoogdiervereniging, Vlinderstichting, Verspreidingsatlas) en eigen soort- en gebiedskennis (expert judgement).

3.3 VELDONDERZOEK

Het veldonderzoek heeft tot doel te bepalen of de beschermde soorten die in de omgeving van het plangebied (kunnen) voorkomen (deze volgen uit het literatuuronderzoek) tevens in het plangebied (kunnen) voorkomen.

Op 30 januari 2023 is het veldbezoek uitgevoerd; hierbij was sprake van halfbewolkt weer, 7 °C en een wind uit het westen van kracht 4 Bft. Tijdens het veldbezoek is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied als groeiplaats/verblijfplaats voor (in de omgeving aanwezige) beschermde soorten. Tevens is tijdens het veldbezoek gelet op de aanwezigheid van beschermde soorten en sporen hiervan (zoals uitwerpselen, pootafdrukken, vraatsporen en aanwezige (oude) nesten / verblijfplaatsen).

De bepaling van de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten is op onderstaande manier uitgevoerd:

Flora

Het plangebied wordt beoordeeld op geschiktheid als habitat voor beschermde plantensoorten. Tevens wordt gelet op eventuele groeiplaatsen van beschermde plantensoorten (deze zijn echter niet jaarrond zichtbaar).

Broedvogels categorie 1 t/m 4

De nesten van vogelsoorten binnen categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. Dit geldt ook voor de directe omgeving die nodig is om de jongen succesvol groot te brengen (rust- en foerageergebied).

Jaarrond beschermde nesten kunnen aanwezig zijn in bomen (bijv. roofvogelhorsten) of gebouwen (bijv. gierwaluw en huismus). Tijdens het veldbezoek bepalen we of in het plangebied vaste nesten aanwezig (kunnen) zijn. Daarnaast wordt gezocht naar sporen van jaarrond beschermde nesten, bijvoorbeeld braakballen van uilen en roofvogels, uitwerpselen op de grond/muren en territoriale aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nesten. Tenslotte wordt beoordeeld of het plangebied mogelijk essentieel rust- en foerageergebied voor vogels van categorie 1 t/m 4 vormt.

Broedvogels categorie 5

Categorie 5-broedvogels betreffen broedvogels die in principe niet jaarrond beschermd zijn, maar waarvan het ministerie van LNV wel een inventarisatie verlangt. Deze soorten zijn enkel jaarrond beschermd als de ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen, oftewel als verwacht wordt dat uitvoering van de plannen grote nadelige effecten zouden kunnen hebben op de lokale populatie van een soort.

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of in het plangebied nesten van categorie 5 aanwezig (kunnen) zijn. Daarnaast zoeken we ook naar sporen van deze nesten, bijvoorbeeld braakballen, uitwerpselen op de grond of muren, territoriale aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nesten.

Algemene broedvogels

Nesten van algemene broedvogels zijn enkel tijdens het broedseizoen beschermd.

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of binnen het plangebied broedgelegenheid is voor algemene broedvogels zoals winterkoning, heggenmus en vink. Tevens letten we op aanwijzingen voor broedgevallen, zoals territoriale en/of zingende vogels, oude nesten en uitwerpselen.

Vleermuizen

Van alle van nature in Nederland voorkomende vleermuizen worden zowel de verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentiële foerageroutes beschermd.

Voor vleermuizen wordt bepaald of gebouwen en/of bomen in het plangebied geschikt (kunnen) zijn als vleermuisverblijfplaats:

- Gebouwbewonende vleermuizen (o.a. gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis) gebruiken vaak spouwruimten als verblijfplaats, welke zij bijvoorbeeld via een open stootvoeg of via kieren in de buitenmuur kunnen bereiken. Ook gebruiken ze regelmatig ruimtes achter daklijsten of betimmeringen als verblijfplaats. De geschiktheid van gebouwen wordt beoordeeld op basis van de aanwezigheid van dergelijke structuren. Tijdens het veldbezoek zijn de gebouwen zelf niet betreden, maar van buiten geïnspecteerd;

- Boombewonende vleermuizen (o.a. ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis) verblijven in holtes, spleten of onder loshangend schors van bomen. Bomen worden met een verrekijker vanaf de grond beoordeeld op aanwezigheid van dergelijke kenmerken.

Tevens wordt tijdens het veldonderzoek bepaald of sprake is van lijnvormige landschapsstructuren die van belang kunnen zijn als vliegroute. Hierbij wordt bepaald of sprake is van doorgaande watergangen en aaneengesloten bomenrijen. Tevens wordt (om de essentie van de vliegroute te bepalen) gelet op vergelijkbare structuren in de directe omgeving van het plangebied die als alternatief kunnen fungeren. Tenslotte wordt bepaald of sprake is van landschapsstructuren (bijvoorbeeld opgaand groen) die van belang kunnen zijn als foerageergebied. Om de essentie van het foerageergebied te bepalen, wordt tijdens het veldbezoek gelet op vergelijkbare structuren in de directe omgeving van het plangebied die als alternatief kunnen fungeren.

Grondgebonden zoogdieren

Het gebied wordt beoordeeld op geschiktheid als leefgebied voor beschermde grondgebonden zoogdieren (o.a. eekhoorn, das, kleine marterachtigen), waarbij wordt gelet op sporen, zoals uitwerpselen, pootafdrukken, vraatsporen, wissels, looppaadjes) en aanwezige (oude) nesten / verblijfplaatsen. Tevens worden eventuele zichtwaarnemingen genoteerd.

Zeezoogdieren

Het gebied wordt beoordeeld op geschiktheid als leefgebied voor beschermde zeezoogdieren (o.a. bruinvis, zehonden, zeeschildpadden), waarbij tevens wordt gelet op sporen, zoals uitwerpselen, sleep-/kruipsporen) en geschikte rustplaatsen. Tevens worden eventuele zichtwaarnemingen genoteerd.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of het plangebied geschikt voortplantingshabitat, zomerhabitat en/of overwinteringsplekken voor beschermde amfibieën biedt. Bij aanwezigheid van potentieel geschikt landhabitat wordt direct (steekproefsgewijs) gecontroleerd op de mogelijke aanwezigheid van beschermde amfibieën tussen de vegetatie en op donkere, vochtige plekken (onder stukken hout e.d.).

Reptielen

Tijdens het veldbezoek wordt gelet op de mogelijke aanwezigheid van geschikt habitat voor reptielen, zoals zanderige, structuurrijke plekken en schuilmogelijkheden. Indien sprake is van geschikt habitat wordt (bij uitvoering van het veldbezoek in de geschikte periode) direct (steekproefsgewijs) gecontroleerd op eventueel aanwezige individuen (onder takkenhopen e.d.).

Vissen

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of oppervlaktewater (indien aanwezig) geschikt is voor beschermde vissoorten. Hierbij wordt gelet op o.a. bodemsubstraat, helderheid, voedselrijkdom en de aanwezigheid van onderwater- en oevervegetatie.

Vlinders, libellen en overige ongewervelden

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of het plangebied geschikt is als habitat voor beschermde soorten vlinders, libellen en overige ongewervelden (o.a. kevers en tweekleppigen). Hierbij wordt o.a. gelet op de aanwezigheid van waardplanten (voor vlinders), water met geschikte ei-afzetplaatsen (voor libellen) en helder water met een rijke waterbeplanting (voor platte schijfhoren). Tijdens het veldbezoek wordt direct gelet op aanwijzingen van gebruik van het plangebied door beschermde ongewervelden (o.a. poppen, vervellingshuidjes, larven, nimfen).

4. RESULTATEN LITERATUUR- EN VELDONDERZOEK

4.1 FLORA

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde soorten voor (kunnen) komen: akkerboterbloem, akkerdoornzaad, blaasvaren, bokkenorchis, brede wolfsmelk, dreps, glad biggenkruid, groot spiegelklokje, kartuizer anjer, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, kruipend moerasscherm, kruiptijm, muurbloem, naaldenkervel, ruw parelzaad, schubvaren, smalle raai, stijve wolfsmelk, tengere veldmuur, wilde ridderspoor, wilde weit, wolfskers.

De noordelijke kademuur is op het zuiden georiënteerd en recent geschoond, waardoor de aanwezigheid van groeiplaatsen van blaasvaren, muurbloem en schubvaren op voorhand kunnen worden uitgesloten. De oostelijke en zuidelijke kademuur zijn begroeid met gestreepte witbol en fluitenkruid. Deze soorten zijn concurrentiekrachtig en staan op voedselrijke bodems, waardoor kan worden geconcludeerd dat deze kademuren geen geschikte standplaatsen bieden voor blaasvaren, muurbloem en schubvaren.

Dreps groeit op braakliggende grond, wegranden, ruigten en sportterreinen. Kartuizer anjer komt voor in schraal grasland en kalkgrasland, bermen en rotsachtige plaatsen. Ruw parelzaad groeit onder andere op braakliggende grond, spoorwegterreinen, bermen (open plekken) en waterkanten (oeverwallen en stroomruggen langs rivieren). In het plangebied zijn geen geschikte standplaatsen voor deze soorten aanwezig, omdat er door de aanwezigheid van basaltblokken geen doorwortelbare grond aanwezig is.

Voor de overige genoemde beschermde flora heeft het plangebied geen geschikt biotoop. Enkele voorbeelden: akkerboterbloem groeit op akkers en zelden op ruderaal plaatsen en op omgewerkte grond. Brede wolfsmelk is een pioniersoort van open plaatsen op vochtige, matig voedselrijke, vrij stikstofrijke, kalkhoudende, omgewerkte kleiige grond. Kruipend moerasscherm is te vinden op open plekken aan oevers van beken, zoete kreken en ondiepe poelen en in en langs sloten aan de rand van veengebieden. Wilde ridderspoor groeit in (wintergraan)akkers, bij graansilo's en graanoverslagbedrijven.

De aanwezigheid van beschermde flora kan worden uitgesloten.

4.2 BROEDVOGELS CAT. I T/M 4

Nesten jaarrond beschermd

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende broedvogels met jaarrond beschermde nesten voorkomen: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

De fabriekshallen ten zuiden van het plangebied bevatten op enkele plekken openingen in het beton en openingen bij entreepunten van de aanwezige buizen. Deze holten zijn potentieel geschikt als nestlocatie voor gierzwaluwen en huismus. Doordat er geen groenstructuren, beschutte locaties en/of zandbadlocaties rondom de fabriekshallen aanwezig zijn, is de aanwezigheid van nestlocaties van huismus uitgesloten. De ten noorden gelegen woningen zijn ongeschikt voor huismus (geen dakpannen of andere geschikte openingen aanwezig) en gierzwaluw (geen geschikte openingen aanwezig).

Het plangebied is niet geschikt voor boomvalk, buizerd, havik, kerkuil, ransuil, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw. Deze roofvogels en uilen komen voor in landelijk gebied en/of groene tuinen. De slechtvalk en ooievaar nestelen ook wel in stedelijk gebied, op hoge gebouwen. Deze zijn in het plangebied echter niet aanwezig. Het plangebied is tevens ongeschikt voor de grote gele kwikstaart, die nestelt vlakbij stromend water in een nis, muur, onder bruggen of bij boomwortels in oevers. De roek nestelt in toppen van hoge bomen in de buurt van graslanden: deze zijn niet aanwezig in het plangebied.

De aanwezigheid van nesten van jaarrond beschermde broedvogels is niet uitgesloten.

4.3 BROEDVOGELS CAT. 5

Nesten jaarrond beschermd als omstandigheden dit rechtvaardigen

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende categorie 5-broedvogels voor (kunnen) komen, waaronder: boomkruiper, koolmees, pimpelmees, spreeuw en zwarte roodstaart.

De bebouwing is geschikt voor boomkruiper, koolmees, pimpelmees, spreeuw en zwarte roodstaart. Met name de bebouwing langs Maashaven Zuidzijde heeft nissen en scheuren waar deze holenbroeders een nest kunnen bouwen. Voor overige categorie 5 broedvogels –broedend in (grote) bomen, boomholtes, oeverwanden, nestkommen en nestkasten– is het plangebied niet geschikt.

De aanwezigheid van nesten van broedvogels van categorie 5 kan niet worden uitgesloten.

4.4 OVERIGE BROEDVOGELS

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied diverse algemene broedvogels voor (kunnen) komen, waaronder: diverse meeuwen en duiven, meerkoet, scholekster en witte kwikstaart.

Het plangebied is geschikt voor overige broedvogels. In de oever/kade van Maashaven Oostzijde kunnen vogels zoals scholekster en steenloper op de oever broeden. Duiven kunnen broeden op richels van de bebouwing. Op platte daken kunnen meeuwen en scholeksters broeden. In de (jonge) bomen langs de Maashaven Noordzijde en Maashaven Oostzijde kunnen vogels zoals duiven en winterkoning een nest bouwen. Onder de metrorails en bij de fabriekshallen waren netten aanwezig om broedvogels te weren (Figuur 3). Tijdens het veldbezoek zijn meeuwen in en langs het water en overvliegend waargenomen.

Aanwezigheid van (nesten van) overige broedvogels kan niet worden uitgesloten.

Figuur 3. Voor nissen onder de metrobaan zijn netten gespannen.

4.5 VLEERMUIZEN

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende vleermuizen voor (kunnen) komen: gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en watervleermuis.

4.5.1 VERBLIJFPLAATSEN

De bebouwing rond de haven is geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen.

De bebouwing aan Maashaven Noordzijde heeft spouwmuren met brede open stootvoegen. Deze bebouwing is daarmee geschikt als (massa)winterverblijf, zomer-, kraam- en paarverblijf voor gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en tweekleurige vleermuis.

De bebouwing aan Maashaven Zuidzijde is grotendeels ongeschikt, echter zijn plaatselijk gaten, scheuren en kieren in het beton aanwezig die ruimte bieden aan vleermuizen. Massawinterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis kunnen hier worden uitgesloten. Wel is deze bebouwing zuid geschikt als zomer-, kraam-, paar- en winterverblijf voor gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis; en als zomer- en kraamverblijf voor tweekleurige vleermuis.

Rosse vleermuis en watervleermuis zijn vleermuizen die in bomen verblijven. De bomen in en direct naast het plangebied zijn niet geschikt als verblijfplaats omdat geen holtes, kieren en scheuren, loshangend schors en dergelijke structuren aanwezig zijn.

De aanwezigheid van verblijven van gebouwbewonende vleermuizen kan niet worden uitgesloten.

4.5.2 FOERAGEERGEBIED EN VliegROUTES

Mogelijk foerageren vleermuizen boven het water en de oevers van de Maashaven. Het kan echter als niet-essentieel foerageergebied worden aangeduid, vanwege de ruime hoeveelheid alternatief foerageergebied in de omgeving (zoals de Rijnhaven). Foerageergebied in de vorm van bos, parken en tuinen zijn niet aanwezig in het plangebied.

Aan de Maashaven Oostzijde vormen metrobaan, bomen en de oever vormen lijnvormige elementen die vleermuizen kunnen gebruiken als vliegroute. De route loopt door in andere lijnvormige elementen (bomenrijen, watergangen, et cetera) en verschillende delen van de omgeving van het plangebied met elkaar verbindt (Figuur 4). Langs de metrobaan, bomen en de oever is echter sterke verlichting aanwezig door lantaarnpalen en gebouwen. Een essentiële vliegroute is daarom uitgesloten.

De aanwezigheid van essentieel foerageergebied of een essentiële vliegroute voor vleermuizen kan worden uitgesloten.

Figuur 4. Lijnvormige elementen in Maashaven Oostzijde van het plangebied (langs de rode lijn) sluiten aan op lijnvormige elementen in de omgeving (geel). Ze verbinden verschillende delen van de omgeving en het plangebied, zoals (potentiële) verblijfplaatsen en foerageergebieden voor vleermuizen. Dergelijke lijnvormige structuren kunnen (onderdeel van) een vliegroute voor vleermuizen zijn. Vanwege de hoeveelheid lichtverstoreng is een essentiële vliegroute uitgesloten.

4.6 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde grondgebonden zoogdieren voor (kunnen) komen: bever, damhert, eekhoorn, noordse woelmuis, boommarter, steenmarter.

Het plangebied is niet geschikt voor bovengenoemde soorten vanwege het ontbreken van geschikt habitat en/of verblijfplaatsen. De bever leeft in de overgangszone land en water met (broek)bossen in de buurt. Het damhert komt voor in bossen en randzones van bossen. De eekhoorn zit in bos, tuinen, parken en houtwallen, waarbij voldoende voedsel en nestbomen van belang zijn. Noordse woelmuizen leven in hoge

vegetaties met vooral grasachtige planten, en met name in nattere gebieden als op droge delen andere woelmuissoorten aanwezig zijn. De boommarter komt voor in allerlei typen bos en wilde tuinen en landgoederen. De steenmarter is te vinden in allerlei biotopen waaronder stedelijk gebied, echter is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang voor voedsel en schuilgelegenheid.

De aanwezigheid van beschermde grondgebonden zoogdieren kan worden uitgesloten.

4.7 ZEEZOOGDIEREN

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde zeezoogdieren voor (kunnen) komen: gewone zeehond en grijze zeehond.

De Maashaven is niet geschikt als habitat of verblijfplaats voor deze zeehonden. Het overwegend deel van hun tijd brengen de dieren door op zee, ze komen enkel aan land om te rusten. Soms zwemmen ze zoeter water in, om te foerageren. Hun biotoop aan land in de Nederlandse wateren bestaat uit zandbanken en recent ook strand. Landinwaarts zijn veel wateren afgesloten of is veel verstoring aanwezig door menselijke activiteit, waardoor zeehonden niet permanent voorkomen in binnenlandse wateren.

De aanwezigheid van beschermde zeezoogdieren kan worden uitgesloten.

4.8 AMFIBIEËN

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde amfibieën voor (kunnen) komen: alpenwatersalamander, rugstreeppad en vroedmeesterpad.

Het plangebied is niet geschikt voor beschermde amfibieën vanwege het ontbreken van geschikt habitat. Het plangebied bestaat uit diep water en verharding. De alpenwatersalamander komt voor in bos en struweel, heidegebieden, agrarisch gebied en ruderaal terreinen met voldoende strooisellaag en struweel. De rugstreeppad leeft in terreinen met een vrij open vegetatie en een zandbodem en plant zich voort in ondiep zoet of licht brak water. De vroedmeesterpad zit in ruderaal terrein (groeven), halfnatuurlijke graslanden en ook wel in tuinen in stedelijk gebied waar poelen, bronnen of vijvers aanwezig zijn.

De aanwezigheid van beschermde amfibieën kan worden uitgesloten.

4.9 REPTIELEN

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de beschermde ringslang voor (kan) komen: ringslang.

Het plangebied bevat geen geschikt habitat voor ringslang: deze slang komt voor in waterrijke habitats (veelal op zandgronden en op de overgangen van zandgrond naar veen- en kleigronden) met structuurrijke oeverbegroeiingen, zoals bij meren, plassen en brede watergangen.

De aanwezigheid van beschermde reptielen kan worden uitgesloten.

4.10 VISSSEN

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de beschermde grote modderkruiper voor (kan) komen.

Het plangebied is niet geschikt voor grote modderkruiper. Het ontbreekt aan ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige waterplantengroei.

4.11 VLINDERS, LIBELLEN EN OVERIGE ONGEWERVELDEN

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde ongewervelden voor (kunnen) komen: grote vos, iepenpage, gevlekte witsnuitlibel, rivierrombout en platte schijfhoren.

Het plangebied voldoet niet aan de habitatseisen voor deze soorten. De grote vos is te vinden in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere locaties met grote vrijstaande bomen. Als waardplant is grote vos afhankelijk van iep, zoete kers en sommige wilgensoorten. Iepenpages leven bij iepen in (vochtige) bossen, bosranden, parken en grotere tuinen. De gevlekte witsnuitlibel komt voor in laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen. De rivierrombout leeft in rivieren en grote beken met zand of slib, of in ondiepe, vlechtende riviertrajecten met een zwakke stroming. Platte schijfhorens komen voor in zoete, heldere en schone wateren met een rijke begroeiing (van waterplanten als gele plomp).

De aanwezigheid van beschermde ongewervelden kan worden uitgesloten.

4.12 SAMENVATTING RESULTATEN

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de beschermde soorten die op basis van het literatuur- en veldonderzoek (mogelijk) aanwezig zijn binnen het plangebied.

Tabel 1 Mogelijk aanwezige beschermde soorten.

Soortgroep	(Kans op) aanwezigheid beschermde soorten?	
	Ja	Nee
Flora		X
Broedvogels categorie 1 t/m 4	X	
Broedvogels categorie 5	X	
Overige broedvogels	X	
Vleermuizen	X	
Grondgebonden zoogdieren		X
Zeezoogdieren		X
Amfibieën		X
Reptielen		X

Vissen		X
Vlinders, libellen en overige ongewervelden		X

Bij het planvoornemen dient men rekening te houden met de (potentieel) aanwezige beschermde soorten (Tabel 1, soorten uit kolom 'ja'). Daarnaast dient men (in het kader van de zorgplicht) tevens rekening te houden met de (binnen de provincie Zuid-Holland) van bescherming vrijgestelde soorten (o.a. gewone pad, huisspitsmuis) en overige in het wild levende flora en fauna.

Doordat reeds duidelijk is dat (beschermde functies voor) de beschermde soorten uit de soortgroepen flora, grondgebonden zoogdieren, zeezoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden niet aanwezig zijn binnen het plangebied, worden deze in het vervolg van voorliggende rapportage verder niet behandeld.

5. EFFECTENANALYSE EN MAATREGELEN

De onderstaande effectenanalyse en de beschrijving van de maatregelen richten zich op de verbodsbepalingen ten aanzien van de beschermde soorten (Wnb-artikelen, 3.1, 3.5 en 3.10) die mogelijk hun leefgebied hebben binnen het plangebied en de algemeen geldende zorgplicht voor alle in het wild levende planten en dieren (Wnb-artikel 1.11) die mogelijk binnen het plangebied voorkomen.

In paragrafen 5.1 t/m 5.4 worden per (mogelijk) aanwezige soortgroep (zie paragraaf 4.11) de mogelijke effecten op beschermde soorten en benodigde maatregelen besproken. In paragraaf 5.5 worden enkele aanvullende maatregelen (ten aanzien van de zorgplicht én het voorkomen van tussentijdse vestiging van beschermde soorten) beschreven.

5.1 BROEDVOGELS CAT. I T/M 4

Nesten jaarrond beschermd

5.1.1 EFFECTEN

De bebouwing is geschikt als nestlocatie voor gierzwaluw. Als gevolg van de aanleg van het stadspark blijft de bebouwing behouden en worden geen nestlocaties van gierzwaluw vernield. Hierdoor is geen sprake van overtreding van de Wnb als gevolg van vernietiging van nestplaatsen (artikel 3.1, tweede lid). De werkzaamheden zijn niet verstorend voor eventuele nest(plaats)en met broedende gierzwaluwen omdat eventuele nestlocaties buiten de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden zijn gelegen. Van overtreding van de Wnb als gevolg van verstoring (artikel 3.1, vierde lid) is daarom geen sprake.

5.1.2 MAATREGELEN

Er zijn geen maatregelen nodig om overtreding van de Wnb te voorkomen, aangezien eventueel aanwezige nestlocaties van gierzwaluw zich buiten de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden zijn gelegen.

5.2 BROEDVOGELS CAT. 5

Nesten jaarrond beschermd als omstandigheden dit rechtvaardigen

De bebouwing is geschikt voor boomkruiper, koolmees, pimpelmees, spreeuw en zwarte roodstaart. Het plangebied is voor de (mogelijk) aanwezige categorie 5-vogels niet van ecologisch hoog belang, omdat het hooguit om enkele broedparen gaat. De te verwachten soorten zijn daarnaast algemeen in Nederland.

Als gevolg hiervan zijn de nesten van categorie 5-broedvogels binnen het plangebied niet jaarrond beschermd. Wel zijn nesten van deze broedvogels (net als het geval is voor algemene broedvogels) beschermd tijdens het broedseizoen. De mogelijke effecten en benodigde maatregelen ten aanzien van categorie 5-broedvogels worden derhalve (tezamen met de algemene broedvogels) besproken in paragraaf 5.4.

5.3 OVERIGE BROEDVOGELS

5.3.1 EFFECTEN

Bebouwing

De bebouwing is geschikt als nestplaats voor overige broedvogels zoals stadsduiven, scholekster en kleine mantelmeeuw. In de (jonge) bomen langs de Maashaven Noordzijde en Maashaven Oostzijde kunnen vogels zoals duiven en winterkoning een nest bouwen.

Zonder voldoende voorzorg kunnen nesten van overige broedvogels worden verstoord en kunnen individuen worden verwond en gedood. Hiermee wordt de Wet natuurbescherming overtreden.

Voor de bebouwing is geen sprake van overtreding van Wnb artikel 3.1, tweede lid, omdat geen (potentiële) nestplaatsen vernietigd (kunnen) worden: de bebouwing blijft behouden. Voor de oevers en bomen van het plangebied is dit wel een mogelijke overtreding:

Oevers en bomen

De oevers zijn geschikt als nestplaats voor overige broedvogels zoals scholekster. In de (jonge) bomen langs de Maashaven Noordzijde en Maashaven Oostzijde kunnen vogels zoals Turkse tortel een nest bouwen.

Zonder voldoende voorzorg kunnen nesten van overige broedvogels worden verstoord, beschadigd en/of vernield. Het vernietigen van in gebruik zijnde nesten en verstoring van nesten waardoor het broedsel mislukt, vormen een overtreding van de Wnb (artikel 3.1, tweede en vierde lid).

5.3.2 MAATREGELEN

Middels onderstaande voorzorgsmaatregelen kan overtreding van de Wnb (als gevolg van vernieling van vogelnesten) worden voorkomen en kunnen de werkzaamheden doorgang vinden:

- Werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren. De kans op een broedgeval is het grootst in de periode 1 maart t/m 31 augustus. Echter, ook buiten deze periode moet alert gebleven worden op nesten (vooral duiven staan bekend jaarrond te broeden). Bij het aantreffen van een nest, dienen het nest en een straal van 5 meter rond het nest ontzien te worden tot het nest door de vogels zelfstandig verlaten is.
- Indien de werkzaamheden in het broedseizoen uitgevoerd dienen te worden:
 - Voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten het broedseizoen:
 - Wanneer de bomen, struiken en andere beplanting behouden zullen blijven: deze kort terugsnijden.
 - Wanneer de bomen, struiken en andere beplanting verwijderd zullen worden: deze al rooien.
 - De vegetatie bij de oever aan Maashaven Oostzijde verwijderen en de oever met zeil ongeschikt maken voor broedvogels. Dit mag alleen plaatsvinden als beschermde flora is uitgesloten middels nader onderzoek (zie paragraaf 5.1).
 - Voorafgaand aan alle drie bovenstaande punten dient men alert te zijn op nesten. Bij het aantreffen van een nest, dient het nest en de directe omgeving ontzien te worden tot het nest door de vogels zelfstandig verlaten is.
 - Als de bomen, struiken en andere beplanting niet kunnen worden gesnoeid/gerooid/verwijderd en de oever ongeschikt gemaakt kan worden buiten het broedseizoen: voorafgaande aan het werk een broedvogelcontrole uitvoeren. Broedgevallen worden tijdens deze controle gemarkeerd en tijdens de werkzaamheden ontzien. Het kan noodzakelijk zijn om gedurende de werkzaamheden periodiek controles uit te voeren op broedgevallen van vogels in plaats van een éénmalige controle. Dit is vooral van toepassing als langdurig werkzaamheden in het reguliere broedseizoen worden uitgevoerd.

- Hopen snoeiafval meteen verwijderen of in een container plaatsen om te voorkomen dat vogels hierin nesten gaan bouwen.

5.4 VLEERMUIZEN

De bebouwing rond de haven is geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen.

5.4.1 EFFECTEN

De bebouwing blijft behouden. Hierdoor worden geen verblijfplaatsen vernietigd en is geen sprake van overtreding van artikel 3.5, vierde lid.

Voor het project wordt niet geheid en er zijn reeds lantaarnpalen tussen het plangebied en de potentiële verblijfplaatsen aanwezig. Hierdoor is verstoring van verblijfplaatsen van vleermuizen door trillingen of verlichting uitgesloten, en is geen sprake van overtreding van Wnb artikel 3.5, tweede lid.

5.4.2 MAATREGELEN

Van overtreding van de Wnb ten aanzien van vleermuizen is geen sprake. Maatregelen om rekening te houden met de algemene zorgplicht zijn opgenomen in paragraaf 5.5.

5.5 AANVULLENDE MAATREGELEN (T.A.V. ZORGPLICHT EN PIONIERSOORTEN)

Om een zorgvuldige omgang met alle in het wild levende soorten (zorgplicht) te garanderen, zijn de volgende maatregelen geformuleerd:

- Aanwezige beplanting binnen het plangebied (met name bomen en struiken) zoveel mogelijk behouden;
- Werken van één kant af om fauna de kans te geven zelfstandig te vluchten;
- Het water geleidelijk dempen om fauna de kans te geven zelfstandig te vluchten;
- Vissen en ander waterleven dat als gevolg van het dempen droog komt te liggen, overzetten naar (blijvende) wateren van de Maashaven of de Rijnhaven of Nieuwe Maas;
- Enkel bij daglicht werken om verstoring van nacht-actieve soorten (zoals vleermuizen) te voorkomen.

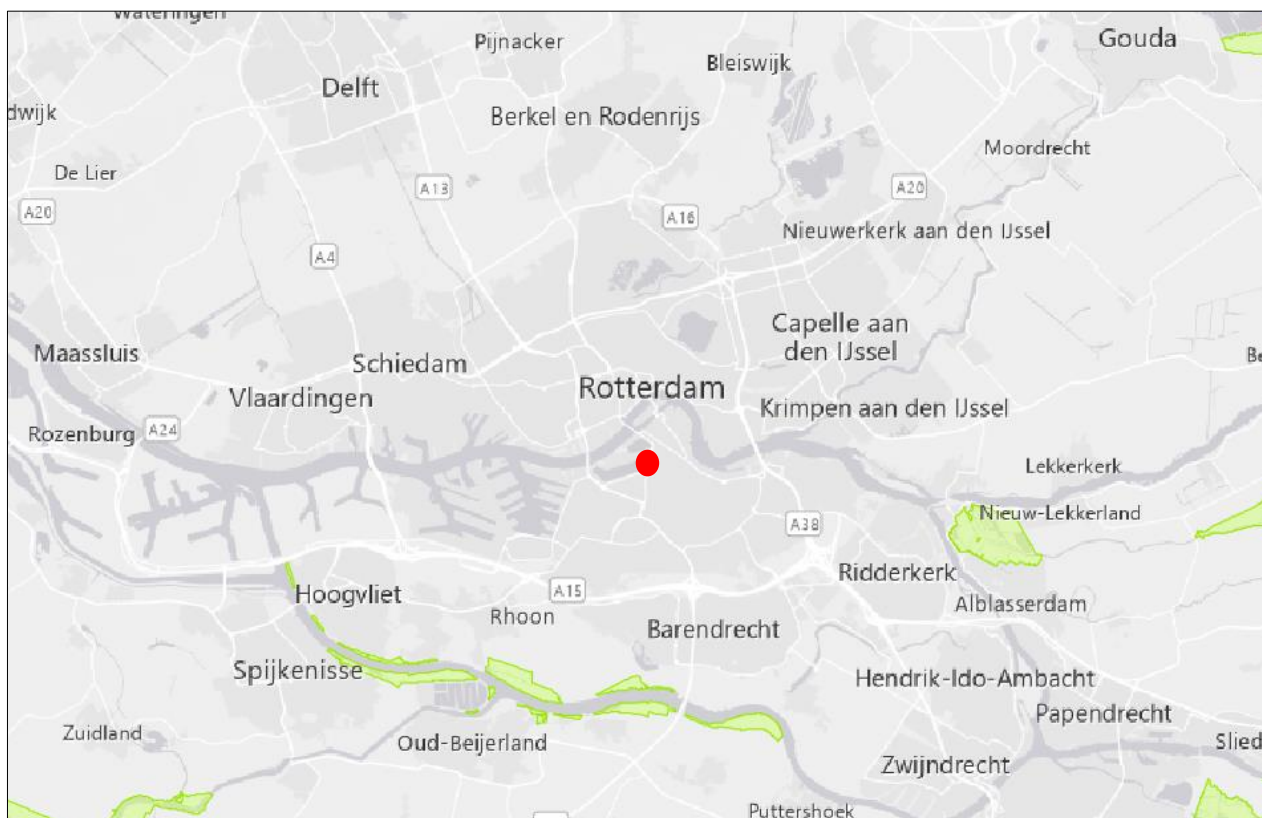
Om tussentijdse vestiging van beschermde (pionier)soorten te voorkomen, zijn nog enkele aanvullende voorzorgsmaatregelen geformuleerd:

- Voorkomen dat er op het bouwterrein natte laagtes of bandensporen overblijven, dit is geschikt voortplantingsbiotoop voor de rugstreeppad;
- Vorming van grote zandhopen voorkomen; dit vormt geschikt landhabitat voor de rugstreeppad en (bij aanwezigheid van steile kanten) een geschikte broedlocatie voor oeverwaluizen;
- Voorkomen dat er ten tijde van de werkzaamheden vogels van pionierssituaties gaan broeden (bijvoorbeeld de kleine plevier en scholekster). Hiertoe dient bij voorkeur buiten het broedseizoen te worden gewerkt (zie tevens paragraaf 5.4). Indien dit niet mogelijk is, dienen (vooraf aan de start van het broedseizoen) maatregelen te worden genomen om het terrein broedvrij te houden (oeverafdekken met zeil, gebruik van linten, regelmatige betreding door man met hond e.d.).

6. GEBIEDENBESCHERMING EN HOUTOPSTANDEN

6.1 NATURA 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied (zie Figuur 5), waardoor bij voorbaat kan worden uitgesloten dat sprake is van een direct negatief effect op beschermde natuurgebieden. Aangezien de voorgenomen ontwikkeling daarnaast kleinschalig is en op enige afstand van Natura 2000 gebieden plaatsvindt (het dichtstbij zijnde gebied, 'Oude Maas', ligt op circa 6,65 kilometer) worden tevens geen negatieve effecten als gevolg van externe werking (middels visuele verstoring en verstoring door productie van geluid, trilling en licht) verwacht.

Figuur 5. Globale ligging plangebied (rode stip) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (groen gearceerd). Bron: <https://geocontent.rvo.nl/Natura2000/Overzichtskaart/index.html?provincie=1>. Geraadpleegd 14 februari 2023.

Projecten kunnen (ook op relatief grote afstand van Natura 2000-gebieden) nadelige effecten hebben door een toename van de stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitats binnen Natura 2000-gebieden. Hierbij is van belang dat vanaf 1 juli 2021 de nieuwe Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) van kracht is. In deze nieuwe Wet staat dat een stikstofdepositieberekening van de aanlegfase en gebruiksfase bij gebruik van stikstofemitterende bronnen nabij Natura 2000-gebieden, te allen tijde noodzakelijk is. Een toename van meer dan 0,00 mol N/ha/jr in de gebruiksfase vraagt om een nadere ecologische beoordeling van de gevolgen.

Het is mogelijk dat het project een stikstofdepositie van meer dan 0,00 mol N/ha/j in Natura 2000-gebieden tot gevolg heeft. Het project kan zowel middels de aanlegfase (zoals toename van het verkeer als gevolg van het planvoornemen, de inzet van werktuigen) als gebruiksfase (voorzieningen op bijvoorbeeld gas, aan-/afvoer van afval, et cetera) een toename aan stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden veroorzaken en zo het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van stikstofgevoelige habitats in gevaar brengen.

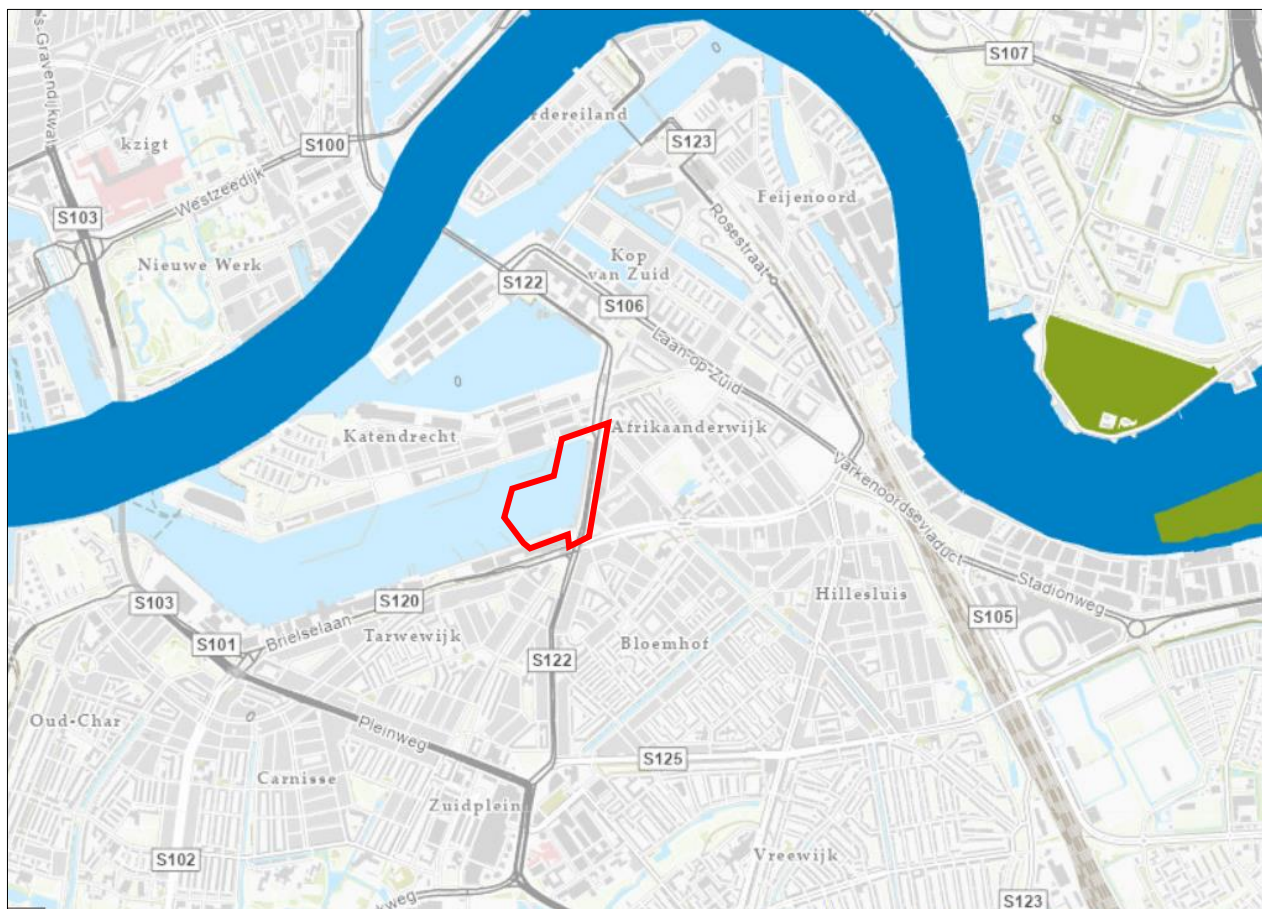
Het advies is om middels een stikstofberekening te onderzoeken of sprake is van een toename in de stikstofdepositie ($> 0,00$ mol N/ha/j). In de stikstofberekening kan eventueel rekening worden gehouden met interne of externe saldering. Wanneer het project per saldo een depositie boven de 0,00 mol/ha/j tot gevolg heeft, dient een nadere ecologische beoordeling van de gevolgen voor stikstofgevoelige natuur te worden uitgevoerd. Hierin worden de ecologische gevolgen uitgebreid onderzocht en afgewogen tegen de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-waarden waarop de stikstofdepositie plaatsvindt.

Op basis van bovenstaande is een Natura 2000-voortoets niet van toepassing. Een stikstofdepositieberekening voor zowel de aanleg- als gebruiksfase is wel aangeraden, maar vormt geen onderdeel van voorliggende rapportage.

6.2 OVERIGE GEBIEDENBESCHERMING

Het plangebied ligt niet in het NNN of overige planologisch beschermde gebieden (zie Figuur 6). Direct negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Aangezien de voorgenomen ontwikkeling daarnaast kleinschalig is en op enige afstand (circa 900 meter) van beschermde natuurgebieden plaatsvindt worden tevens geen negatieve effecten als gevolg van externe werking (middels visuele verstoring en verstoring door productie van geluid, trilling en licht) verwacht. Bovendien geldt in Provincie Zuid-Holland geen toetsing aan externe werking.

Op basis van bovenstaande is toetsing aan de gebiedenbescherming van het NNN en/of overige planologisch beschermde gebieden niet van toepassing.

Figuur 6. Globale ligging plangebied (rood) ten opzichte van planologisch beschermde gebieden (groen en blauw). Bron: Provincie Zuid-Holland, Digitale Atlanten en Kaarten – NatuurNetwerk Nederland. Geraadpleegd 14 februari 2023.

6.3 HOUTOPSTANDEN

Binnen het huidige project worden mogelijk bomen gekapt. Het plangebied ligt binnen de door de gemeenteraad van Rotterdam vastgestelde grenzen in het kader van de Boswet. Wanneer gemeenten wel beschikken over bebouwde komgrenzen in het kader van de Boswet, maar niet over bebouwde komgrenzen in het kader van de Wet natuurbescherming, bepaalt artikel 9.9 van de Wet natuurbescherming dat de komgrens zoals die is vastgesteld onder de Boswet dient te worden gehanteerd. Omdat het plangebied binnen de bebouwde komgrenzen in het kader van de Boswet is gelegen, is toetsing aan het onderdeel Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing.

7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

7.1 SOORTENBESCHERMING

Op basis van de uitgevoerde quickscan kunnen de onderzoeksvragen t.a.v. soortenbescherming worden beantwoord:

S1. Welke Wnb-beschermde soorten maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie en directe omgeving?
Gierzwaluw, categorie 5 broedvogels, overige broedvogels en vleermuizen.

S2. Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermde soorten?
Mogelijk worden nesten van overige broedvogels verstoord, beschadigd en/of vernield.

S3. Is aanvullend ecologisch onderzoek naar één of meerdere soorten noodzakelijk?
Nee.

S4. Welke voorzorgsmaatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen?
In Tabel 2 (volgende pagina) zijn de benodigde voorzorgsmaatregelen opgenomen.

S5. Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing van de Wnb aan te vragen?
Nee.

7.2 GEBIEDENBESCHERMING

Op basis van de uitgevoerde quickscan kunnen de onderzoeksvragen t.a.v. gebiedenbescherming worden beantwoord:

G1. Ligt het plangebied in of nabij een Natura 2000-gebied, binnen het NNN of binnen overige beschermde natuurgebieden?
Nee.

G2. Kunnen negatieve effecten op beschermde gebieden bij voorbaat worden uitgesloten?
Ja, behalve stikstofeffecten.

G3. Is een toetsing aan de gebiedenbescherming of houtopstanden noodzakelijk?
Nee. Wij raden wel aan een stikstofberekening uit te (laten) voeren.

Tabel 2 Overzicht benodigde maatregelen.

(Mogelijk) aanwezige soort(groep)en	Benodigde voorzorgsmaatregelen t.a.v. soorten met aanvullend beschermingsregime (art. 3.1, 3.5 en 3.10)
Broedvogels	• Werken buiten het broedseizoen (werken buiten de periode 1 maart t/m 31 augustus). Ook buiten deze periode moet alert gebleven worden op nesten. Bij het aantreffen van een nest: het nest en de directe omgeving ontzien tot het nest door de vogels zelfstandig verlaten is. • Indien de werkzaamheden in het broedseizoen uitgevoerd dienen te worden: ○ Voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten het broedseizoen: ▪ Wanneer de bomen, struiken en andere beplanting behouden zullen blijven: deze kort terugsnoeien. ▪ Wanneer de bomen, struiken en andere beplanting verwijderd zullen worden: deze al rooien. ▪ De vegetatie bij de oever aan Maashaven Oostzijde verwijderen en de over met zeil ongeschikt maken voor broedvogels. Dit mag alleen plaatsvinden als beschermde flora is uitgesloten middels nader onderzoek (zie paragraaf 5.1). ▪ Voorafgaand aan alle drie bovenstaande punten dient men alert te zijn op nesten. Bij het aantreffen van een nest: het nest en de directe omgeving ontzien tot het nest door de vogels zelfstandig verlaten is. ○ Als de bomen, struiken en andere beplanting niet kunnen worden gesnoeid/gerooid/verwijderd en de oever ongeschikt gemaakt kan worden buiten het broedseizoen: voorafgaande aan het werk een broedvogelcontrole uitvoeren. • Hopen snoeiafval meteen verwijderen of in een container plaatsen.
Aanvullende voorzorgsmaatregelen (t.a.v. zorgplicht en pionierssoorten)	
• Aanwezige beplanting binnen het plangebied (met name bomen en struiken) zoveel mogelijk behouden; • Werken van één kant af om fauna de kans te geven zelfstandig te vluchten; • Het water geleidelijk dempen om fauna de kans te geven zelfstandig te vluchten; • Vissen en ander waterleven dat als gevolg van het dempen droog komt te liggen, overzetten naar (blijvende) wateren van de Maashaven of de Rijnhaven of Nieuwe Maas; • Enkel bij daglicht werken om verstoring van nacht-actieve soorten (zoals vleermuizen) te voorkomen; • Voorkomen dat er op het bouwterrein natte laagtes of bandensporen overblijven, dit is geschikt voortplantingsbiotoop voor de rugstreeppad; • Vorming van grote zandhopen voorkomen; dit vormt geschikt landhabitat voor de rugstreeppad en (bij aanwezigheid van steile kanten) een geschikte broedlocatie voor oeverwaluizen; • Voorkomen dat er ten tijde van de werkzaamheden vogels van pionierssituaties gaan broeden. Raadpleeg een ecooloog bij onduidelijkheid over de juiste uitvoering van deze maatregelen.	

voor natuur
en leefomgeving